

NT

M A G A Z I N E

HET BLAD VOOR DE OPENBARE SECTOR | **Nr. 53** | 2022 |

ZORGPLICHTWET

Een afgezwakt plan
zonder ambitie voor mens
en milieu.

OP STAP ...

Met de paashaas
in provinciedomein
Huizingen.

RE-INTEGRATIE

Greetje ging te snel
opnieuw aan het werk.

**Hoe laten we onze
kinderen groeien
en bloeien?**

**Zeven actiepunten om
de kinderopvang
uit het slop te halen**

04 Het gesprek

Bert Bruggemans is Overheidsmanager van het jaar.

06 Europese Zorgplichtwet

Te weinig ambitie om mensenrechten en milieu te verbeteren in de toeleveringsketen.

09 Kinderopvang

Wat moet er veranderen in de kinderopvang?

14 De Militant

Marijke organiseert zitdagen over IFIC in het UZ Gent.

16 Het cijfer

Dankzij jullie massale handtekeningen moet het parlement debatteren over de loonnormwet.

17 De klant

Jef volgt les op de PLOT politieschool in Genk.

18 Op Stap

Jaarlijkse traditie: de Grote Paaseierenraap in provinciedomein Huizingen.

20 Re-integratie

Greetje werkt aan een rustige maar zekere terugkeer naar haar job.

22 1 jaar later

Het blijvende probleem van de patenten op coronavaccins.

COLOFON

CONCEPT & REDACTIE
The Fat Lady

COVERBEELD
Gudrun Makelberge

COÖRDINATIE
Dorien De Wit,
Pers & Communicatie
ACV Openbare Diensten

DRUK
Roularta Printing
www.roulartaprinting.be

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER
Jan Coolbrandt

ONZEKERE TIJDEN

We zijn nog aan het bekomen van het coronatijdperk en het volgende drama is al volop bezig: een oorlog op het Europese continent. Ongezien, behalve voor de ouderen onder ons, en een nieuwe bedreiging voor onze democratie en welvaart.

Want de oorlog doet ook onze economie op z'n grondvesten daveren. Gas- en olieprijsen, en de prijzen 'tout court', swingen de pan uit. De inflatie bereikt hoge pieken. Onze koopkracht staat onder druk. Het wordt voor velen alsmáar lastiger om de eindjes aan elkaar te knopen. Ook de middenklasse dreigt in de klappen te delen. De gevaarlijke tweespalt binnen onze maatschappij tussen de 'armen' en de 'rijken' zet onze sociale welvaartstaat onder druk. Dat kunnen we niet toelaten.

Een van de steunpijlers van de welvaartaan staat is de sociale dialoog tussen werkgevers en werknemers. Die dialoog wordt de laatste tijd zwaar op de proef gesteld. Werkgevers vallen het indexmechanisme aan, ze weigeren een aanpassing van de loonnormwet ... De komende IPA-besprekingen voorspellen weinig goeds, want werkgevers verkondigen nu al dat loonsverhogingen bovenop de index onmogelijk zijn.

Dat sociale dialoog en koopkracht ook voor de openbare sector cruciaal zijn hoeft geen betoog. Toch geven de overheden hier niet thuis. In heel wat sectoren werden de laatste jaren – op enkele uitzonderingen na - geen loonakkoorden meer afgesloten.

Onze eerste minister en voorzitter van Comité A, vertikt het om gesprekken op te starten over een intersectoraal akkoord. Ook op het federaal niveau is er nog steeds geen sectoraal akkoord, laat staan dat er loonafspraken kunnen worden gemaakt. Idem dito voor wat Vlaanderen betreft. Gesprekken leiden voorlopig nergens toe. Van respect voor het overheidsperoneel gesproken. Quod non.

Ondertussen blijft men in heel wat overheidsdiensten de tewerkstelling afbouwen, met gevolgen voor de dienstverlening en voor de werkdruk van de werknemers. Komt er nog bij dat sommige regeringspartijen nog net niet de aanval hebben ingezet op onze pensioenen.

Redenen genoeg voor de vakbonden om in gemeenschappelijk front aan de alarmbel te trekken en acties te plannen in de publieke sector. Samen gaan we voor sterke overheidsdiensten waar medewerkers gewaardeerd en goed verlonnd worden!

Jan Coolbrandt is voorzitter van ACV Openbare Diensten

Reacties kan je sturen naar de redactie via: nt@acv-csc.be

Reacties: jan.coolbrandt@acv-csc.be

In 2017 werd **BERT BRUGGHEMANS** op zijn 35ste de jongste commandant in de geschiedenis van de Brandweer Zone Antwerpen. Onlangs is hij verkozen tot Overheidsmanager van het jaar 2021 door de Vlaamse Vereniging voor Bestuur en Beleid.

“Brandweermensen zijn onvoorstelbaar sterk in problemen oplossen.”

TEKST
Willem-Jan van Ekert

FOTOGRAFIE
Anton Coene

Het is het fijn om zo’n erkenning te krijgen, maar wat mij het meest raakte, is dat het op initiatief van mijn team was om mij voor te dragen. Dat was een complete verrassing. Kandidaten worden beoordeeld op een tiental criteria, van visie en strategie uitwerken, over deontologie en de wijze waarop je leidinggeeft, tot oog voor kritisch management. Wij zijn een brandweerorganisatie met 850 personeelsleden. Het is bij momenten een gevaarlijke job, die door veel mensen wordt uitgevoerd in een volcontinuidienst met lange shiften, soms in heel moeilijke omstandigheden. Brandweermensen zijn onvoorstelbaar sterk in problemen oplossen, vaak problemen die zich nooit eerder voordeden en in zeer complexe omstandigheden. Daarom proberen wij de werkomstandigheden optimaal te houden, de uur- en verlofregeling goed te krijgen, en het best mogelijke materiaal aan te bieden. Daarin hebben we de voorbije jaren in de Brandweer Zone Antwerpen flink geïnvesteerd.

Ik heb niet de neiging om snel op tafel te slaan maar uiteraard kom ik wel op voor mijn organisatie en de brandweer in het algemeen. Wij kunnen in België rekenen op een zeer goede samenwerking met de lokale besturen. Zij zorgen voor het grootste deel van onze financiering. Wij werken ook samen met de federale overheid en dan moeten we vaak discussiëren over onze werking en over de resterende financiering.

De laatste jaren heeft BZA geïnvesteerd in een goede relatie met de vakorganisaties. Zij zijn tenslotte de stem van het personeel. We zijn het niet altijd eens, dat hoeft ook niet, maar we werken wel zeer constructief samen. Een goede samenwerking met vakbonden is ook een belangrijke taak voor een overheidsmanager.

In 2021 bracht Bert Brugghemans samen met Stijn Pieters en Hugo Marynissen het boek ‘Alles is onder controle’ uit, waarin ze beschrijven hoe organisaties zich best kunnen wapenen om een crisis aan te pakken.

24 april 2013. In Bangladesh stort het Rana Plaza-complex in. De balans is loodzwaar: 1.134 kledingarbeiders komen om het leven. Enig lichtpunt: het was het begin van meer veiligheid ter plaatse en dé katalysator voor de Europese Zorgplichtwet die vandaag op tafel ligt. Die verplicht bedrijven om risico's op schendingen van mensenrechten, arbeidsnormen en het milieu op te sporen, te voorkomen en waar nodig te herstellen, in heel hun productie- en toeleveringsketen.

WAS RANA PLAZA NODIG OM ONS WAKKER TE SCHUDDEN?

Jaklien Broekx, WSM: “Zowel in binnen- als buitenland wordt het aangehaald als hét voorbeeld van het falen van alle vrijwillige maatregelen die tot dan waren genomen. De verantwoordiging was destijds enorm groot, zeker omdat het gebouw al in opspraak was gekomen en vele grote westerse kledingmerken toch met die kledingfabrieken samenwerkten. Hun schuldig verzuim leidde tot de grootste industriële ramp van deze eeuw in die sector. Rana Plaza en zeker het Veiligheidsakkoord dat er enkele weken later op volgde, hebben het zaadje geplant voor de zorgplichtwetgeving. Wat er uiteindelijk moet komen, is controle van arbeiders in de desbetreffende fabrieken zelf, liefst georganiseerd in een vakbond.”

HOE KOMT HET DAT WE, 9 JAAR NA RANA PLAZA, NOG ALTIJD GEEN WET HEBBEN?

“Er zijn veel krachten – lees ‘machten’ – die spelen. Maar er zijn sindsdien wel stappen gezet. Het Veiligheidsakkoord, ‘the Accord on Fire and Building Safety in Bangladesh’, die kort na de ramp werd afgesloten, was baanbrekend. Ongeveer 200 internationale kledingmerken verbonden zich er namelijk toe enkel samen te werken met fabrieken die zich

“HET EUROPESE WETSVOORSTEL DAT NU OP TAFEL LIGT, MIST AMBITIE.”

lieten controleren en aantoonen dat ze werk maakten van veiligere werkomstandigheden. Daar vielen om en bij de 1.600 fabrieken onder. Verder is er de Fair Wear Foundation die als onafhankelijk controleorgaan fungeert in de sector en waarvan op onze vraag JBC en Bel&Bo al in 2014 lid werden. JBC ondertekende ook het Veiligheidsakkoord en nam iemand in dienst die zich bezighoudt met alle fabrieken te onderzoeken waarmee ze samenwerken. In een andere campagne richtten we ons in 2019 op de sportmerken. Daaruit bleek nog maar eens dat vrijwillige acties niet langer volstaan en dat een wet dus echt noodzakelijk is. Iets waar bedrijven zoals JBC trouwens achter staan. Dat zal ook de eerlijke concurrentie alleen maar verhogen.”

BELGIË KIJKT DAARVOOR IN DE RICHTING VAN EUROPA. MOETEN LANDEN DAAROP WACHTEN OM ACTIE TE ONDERNEMEN?

“Tuurlijk niet. Landen als Frankrijk, VK, Nederland en Duitsland hebben al één of meerdere wetten doorgevoerd die bedrijven op hun plichten wijzen. Vorig jaar diende de PS – met steun van Vooruit, Ecolo en Groen en CD&V – een ambitieus wetsvoorstel in. Dat wijst bedrijven, gevestigd of actief in België, op hun zorgplicht en kan hen bij inbreuken voor de rechtbank brengen. Helaas liggen Open VLD en MR dwars. En laat het net de MR zijn, bij monde van Eurocom-

missaris Didier Reynders, die het Europese voorstel mee indiende. Dat is slechts van toepassing op één procent van alle Europese bedrijven. Lang niet ambitieus genoeg, maar de Europese bedrijvenlobby is nu eenmaal heel krachtig.”

OM ZICHT TE KRIJGEN OP HUN VOLLEDIGE KETEN MOETEN BEDRIJVEN VAAK HUN BUSINESSMODEL AANPASSEN. DAT KOST GELD EN DE VREES IS DAT ZE DIE INVESTERINGEN DOORREKENEN AAN DE KLANT.

“Het Internationaal Vakverbond (IVV) heeft onderzoek gedaan naar internationale toeleveringsketens van 50 grote bedrijven. Daaruit blijkt dat ze zelf maar 6 procent van de werknemers rechtstreeks in dienst nemen. 94 procent zit dus verstopt in de keten waardoor ze ontsnappen aan hun verantwoordelijkheid. Dat moet anders en dat die omschakeling kan zonder veel geld te kosten, heeft een onderzoek van de Europese Commissie uitgewezen. De geschatte kost van ketenzorg zou voor een

TEKST
Sam Paret

FOTOGRAFIE
Kristof Vadino
en Guy Putteman

kmo 0,14 procent van de omzet bedragen. Voor grote multinationals amper 0,009 procent. Schade moeten compenseren, zal altijd duurder zijn. Kijk maar naar Benetton die destijds onder grote maatschappelijke druk 1,1 miljoen dollar heeft moeten uitkeren aan de compensatie-overeenkomst van Rana Plaza. Ook mensen een eerlijk loon geven, hoeft niet te resulteren in een duurder product. Opgeteld maken alle lonen in het productieproces van een sweater slechts 7,8 procent van de winkelprijs uit. Als je dat vergelijkt met de lonen die ze betalen aan bekende sporters om reclame te maken, stelt dat niets voor.”

OPVALLEND IN HET BELGISCH WETVOORSTEL IS DE OMKERING VAN BEWIJSLAST. HET ZOU DUS NIET LANGER AAN HET SLACHTOFFER ZIJN OM MET BEWIJZEN TE KOMEN, MAAR AAN HET BEDRIJF ZELF.

“Die clause is essentieel en moet er zeker in blijven. De zorgplichtwet is noodzakelijk om verandering op een structurele manier af te dwingen. Wij zullen pas tevreden zijn als die er ligt, ambitieus genoeg is en waarbij er een rol voor de vakbonden is weggelegd. Maar ik geloof erin. Ik heb veel zien veranderen in positieve zin, zoals Tony’s Chocolonely die ijvert voor slavenvrije chocolade. Of kijk maar naar de Klimaatzaak en het feit dat hun advocaat Roger Cox Shell ter verantwoording heeft kunnen roepen voor olielekages in Nigeria. Die gespreide slagorde helpt ook de bewustwording rond het maatschappelijk verantwoord ondernemen en dat motiveert mij om op post te blijven.”

WAT KUNNEN GEWONE KLANTEN ZOALS JIJ EN IK DOEN OM ZEKER TE ZIJN DAT ONZE AANKOPEN OP EEN VERANTWOORDE MANIER GEMAAKT ZIJN?

“Vragen stellen in de winkel en kijken welke merken lid zijn van de Fair Wear Foundation. Die laten zich onafhankelijk controleren. Dat kan op www.fairwear.org.”

“ESSENTIEEL DAT VAKBONDEN BETROKKEN WORDEN BIJ HET IN DE PRAKTIJK BRENGEN VAN ZORGPLICHT IN BEDRIJVEN.”

Laura Eliaerts, ACV-CSC

International: Gebrek aan transparantie, schending van vakbondsvrijheid, onveilige werkomstandigheden, uitbuiting, kinderarbeid, ontbreken van leefbare lonen en zelfs slavenarbeid. In vele toeleveringsketens van bedrijven gebeuren er wantoestanden, zowel in België als in de rest van de wereld. “Denk maar aan alle slachtoffers die al gevallen zijn bij de organisatie van het WK voetbal in Qatar. Dat dergelijke wantoestanden vandaag nog schering en inslag zijn, is schrijnend. Je niet mogen aansluiten bij een vakbond die ervoor zorgt dat ook jouw andere rechten gerespecteerd worden, is een schande. Dat is een mensenrecht en we zouden toch mogen veronderstellen dat die fundamentele mensen- en arbeidsrechten in de 21^e eeuw gerespecteerd worden.”

Ook ACV kijkt dus met gemengde gevoelens naar de wetsvoorstellen op nationaal en Europees niveau. “Net zoals de andere Belgische vakbonden en het Europees en Internationaal Vakverbond, zijn wij voorstander van een sterke zorgplichtwetgeving. Dat er vanalles broeit op Europees en Belgisch niveau is goed, maar we maken ons grote zorgen over de inhoud en de kwaliteit van het Europese voorstel. Wetgeving maken die voor negen op tien bedrijven niet van toepassing is, houdt geen steek. En voor ons is het essentieel dat de vakbonden betrokken worden bij de uitvoering van de zorgplicht.”

Tot de wet een feit is, blijft ACV actie voeren met haar partners. Publiek campagnewerk zoals recent, op 21 april, de Schone Kleren-actie in Brussel om de slachtoffers van Rana Plaza te herdenken en de regering op haar passieve houding te wijzen. Ook op 12 juni, ‘Werelddag tegen Kinderarbeid’, plannen ze acties. “We blijven de druk hoog houden op politici om te kiezen voor zorgplichtwetgeving. Tijdens een evenement in het federaal parlement op 22 april kwam mevrouw Khaing Zar Aung, voorzitter van de vakbond Industrial Worker’s Federation of Myanmar, getuigen. In juni wordt de kwestie opnieuw aangekaart in het Europees Parlement en ook dan zullen we druk uitoefenen.”

HET ROMMELT IN DE KINDEROPVANG

Onze kinderen hebben recht op de allerbeste opvang. Anno 2022 kan dat in Vlaanderen nog altijd veel beter. Het ontbreekt al jaren aan voldoende financiële armslag en visie op lange termijn. De tragische dood van een baby in Mariakerke bracht de sector, en daarmee vooral de verantwoordelijke Vlaamse overheid, in het oog van de storm.

TEKST
Willem-Jan van Ekert
ILLUSTRATIE
Gudrun Makelberge

Minister Beke kwam op 14 maart met een actieplan dat vooral gericht leek om drama’s als in Mariakerke te voorkomen: meer inspectie en een betere handhaving van de reglementeringen. Opvallend: het actieplan pakte de onderliggende problemen niet aan. Zo zijn er te veel kinderen per kindbegeleider, de instroom van nieuwe begeleiders is laag en de loon- en arbeidsvoorwaarden moeten beter. Een consortium van vakbonden, koepels en experts lanceerde daarom zelf een actieplan dat gericht is op een betere, kwalitatieve kinderopvang in een professionele omkadering.

Eerste 1000 dagen

Een van de stichtende leden van het consortium is kinder- en jeugdpsychiater Peter Emmery. Hij hamert op het belang van een kwalitatieve kinderopvang en met name tijdens de eerste duizend levensdagen van het kind. “Ik zie in mijn praktijk regelmatig kinderen waarbij het misgelopen is tijdens de eerste duizend dagen van hun leven. De hersenontwikkeling in die levensfase verloopt enorm snel maar die groei is niet geleidelijk. Hersenen ontwikkelen zich in fasen. Dat is logisch. Als je geboren wordt dan moet je allereerst kunnen leven. Alle systemen om te overleven – ook het overlevingsinstinct – moeten tegen dan klaar zijn, denk aan de autonome functies die hartslag en ademhaling regelen.

Alles wat rond emotie draait, wordt in de eerste drie levensjaren ontwikkeld. Ons hele systeem van stresshuishouding en emotieregulering evolueert in die levensfase. De omgeving speelt daar een cruciale rol in: ouders hebben effect op hoe hun kinderen emoties leren regelen en dat beseffen ze niet altijd.”

Er is ondertussen veel bekend over de negatieve gevolgen van omgevingsfactoren. In 1998 werd

een studie gepubliceerd rond ACE’s, adverse childhood experiences, die voor een groot deel verantwoordelijk zijn voor latere mentale problemen. “ACE gaat over mishandeling en verwaarlozing, maar ook over contextfactoren zoals ouders die gescheiden zijn, fysiek agressief zijn, een eigen psychiatrische problematiek kennen ... Allemaal factoren die ongelooflijk bepalend zijn in de verdere ontwikkeling. Het bijzondere is dat ze detecteerbaar zijn en er preventie op toepasbaar is.

Kansarmoede is ook zo’n bepalende factor. Nobelprijswinnaar economie James Heckman publiceerde in 2003 een paper over kansarmoede, Human Capital Policy. Daarin legt hij uit waarom het economisch zinvol is te investeren om mensen uit kansarmoede te halen. En dat doe je het best voor de leeftijd van zes jaar. Kwalitatieve kinderopvang is een van de zaken waarin je moet investeren om kinderen uit de armoede te halen. Een recente studie van een Oxford-universiteit bestudeerde in de coronaperiode kinderen die wel of niet naar kinderopvang gingen. Zij die op zijn minst twee dagen per week gingen, kenden een betere taalontwikkeling. Ook sociale vaardigheden worden in de opvang meer gestimuleerd. Tegelijk pleiten we er ook voor om zeer jonge kinderen zoveel mogelijk bij hun ouders te laten zijn.”

Principes van consortium

Het consortium wil meer investeringen op de politieke agenda plaatsen en heeft een visie ontwikkeld over hoe de kinderopvang vorm moet krijgen. Die trekt volop de kaart van het kind: kinderopvang wordt een professionele en kwalitatieve sector die de ouders maximaal bij de opvang betreft en ervoor zorgt dat de economische, pedagogische en sociale functies van de opvang gelijkwaardig zijn.

Zeven actiepunten

Om deze principes om te zetten in de praktijk dienen essentiële randvoorwaarden vervuld te worden en zijn bijkomende investeringen noodzakelijk. Niet alleen inhoudelijk, maar ook financieel. Het consortium roept daarom de Vlaamse regering op om onderstaande zeven actiepunten in te willigen.

- 1 Verlaag de begeleidersratio drastisch naar 1 begeleider op 5 kinderen en voorzie mogelijkheden tot aangepaste begeleiding (op basis van leeftijd, ondersteuningsnoden ...)
- 2 Zet in op voldoende en kwalitatief personeel door een betere basisopleiding, doorgroei-mogelijkheden en ruimte tot levenslang leren.
- 3 Maak de sector aantrekkelijker met betere loon- en arbeidsvoorwaarden, zoals correcte statuten die de nodige sociale bescherming bieden (komaf maken met schijnzelfstandigheid, een werknemersstatuut voor onthaalouders ...)
- 4 Breid de omkadering van de kindbegeleiders uit met diverse functies en opleidingsniveaus.
- 5 Stimuleer keuzevrijheid door een voldoende groot, toegankelijk, betaalbaar en kwalitatief hoogstaand aanbod.
- 6 Zorg voor de financiële leefbaarheid van de opvang en realiseer de beloofde groeipaden.
- 7 Zet in op monitoring met specifieke aandacht voor pedagogische kwaliteit, evalueer het zelfevaluatie-instrument MeMoQ en open het debat rond inspectie.

“Kwalitatieve kinderopvang is een van de zaken waarin je moet investeren om kinderen uit de armoede te halen.”

KINDER- EN JEUGDPSYCHIATER
PETER EMMERY

“Alles wat rond emotie draait, wordt in de eerste drie levensjaren ontwikkeld. De omgeving speelt daar een cruciale rol in.”

Een eerste reactie

Op vrijdag 1 april werd het consortium ontvangen door de bijna voltallige Vlaamse regering om de actiepunten toe te lichten. De Vlaamse regering erkent dat, ondanks de investeringen in de sector tijdens deze legislatuur, niet alle problemen van de baan zijn. Daarom wil ze verder in dialoog gaan met het consortium. Minister-president Jan Jambon engageerde zich om de resultaten van de gesprekken mee te nemen in de besprekingen voor de begroting 2023.

Niet allemaal kommer en kwel

Eerlijk is eerlijk: de Vlaamse regering deed al inspanningen om de kwaliteit van de kinderopvang te verbeteren. Zo werd met de vakbonden het Vlaams Intersectoraal Akkoord (VIA6) afgesloten, kwam er een verhoging van de koopkracht en budget voor kwaliteitsmaatregelen en meer personeel. In de publieke sector kregen de begeleiders van zowel de kinderdagverblijven als de buitenschoolse opvang een hoger barema. Voor veel begeleiders (vooral dan in de buitenschoolse kinderopvang die nog op D of E-niveau werden betaald) houdt dat een aanzienlijke loonsverhoging in.

Niet elke kindbegeleider werkt echter bij een erkende of vergunde voorziening. ACV Openbare Diensten vroeg dan ook aan de regering om lokale besturen de mogelijkheid te geven de verhoogde barema's ook toe te kennen aan die kindbegeleiders. Een beslissing hierover blijft uit. Verder kwam er een beperkte uitbreiding van het aantal onthaalouders in een werknemersstatuut: 275 VTE, waarvan 28 VTE voor de publieke sector, met helaas een te lage verloning. Ook was er de toekenning van middelen voor de tewerkstelling van pedagogische coaches. In de kinderopvang georganiseerd door lokale besturen gaat het over 95 VTE-coaches. Zij moeten zowel een ondersteuning zijn voor de kinderen, de kindbegeleiders als de ouders.☹

Maar ...

Hoewel het overgrote deel van de voorzieningen wel kwaliteitsvolle opvang levert, werden niet alle problemen door de inspanningen van de regering opgelost. Zo blijven vacatures openstaan, is er sprake van onvrijwillige deeltijdse arbeid (vooral in de buitenschoolse opvang), is de werkdruk te hoog, moet het aantal kinderen per kindbegeleider in de groepsopvang omlaag, is er te weinig ondersteuning en zijn meer middelen voor opleiding nodig.

“Een van de gevolgen van vier vijfde contracten is een grote uitstroom van personeel.”

**GEWESTELIJK SECRETARIS
PETER WIEME**

Actie in Gent

De lonen mogen dankzij de vakbonden dan wel gestegen zijn, de werkvoorwaarden zijn niet overal verbeterd. Peter Wieme is gewestelijk secretaris voor ACV Openbare Diensten Gent-Eeklo. Op 25 maart werd actie gevoerd in Gent met als eisen: meer erkenning en waardering voor het personeel, voltijdse contracten in plaats van vier vijfde contracten over 5 dagen en meer zorg voor het welzijn van de medewerkers.

“Jaren geleden heeft het stadsbestuur op een slinkse manier beslist om in de kinderopvang alle nieuwe medewerkers een contract te geven van 30 uur per week, een vier vijfde contract dus. Dat is iets anders dan vier dagen op vijf werken, want er moeten vijf dagen van zes uur gepresteerd worden. Het gaat over jonge mensen die vaak zelf nog geen kinderen hebben en daarom meestal voltijds willen werken omdat dat interessanter is voor hun inkomen en pensioen. Dit klagen we al jaren aan.”

“Stad Gent probeerde ons tijdens de actie op 25 maart als bondgenoot mee te krijgen in het debat rond minister Beke, met name rond het maximum aantal kinderen per medewerker. Uiteraard staan we achter de kritiek op minister Beke, maar onze eisen dreigden in heel deze discussie ondergesneeuwd te raken. Bovendien is het niet Wouter Beke die de besturen verplicht om slechts 30-urige arbeidsovereenkomsten af te sluiten. Vergeet niet dat een van de gevolgen van vier vijfde contracten leidt tot een grote uitstroom van personeel. We vinden daardoor ook veel moeilijker nieuwe mensen. Het gaat over een 80-tal medewerkers, als die allemaal een extra dag kunnen werken dan is al een groot deel van de onderbezetting opgelost.”

“Het zorgpersoneel schreeuwt om waardering, maar krijgt ze niet.”

TEKST
Nathalie De Bisschop

FOTOGRAFIE
Anton Coene

Nu werkt ze al zes jaar als vrijgestelde in het Gentse ziekenhuis. “Ik zet me ontzettend graag in voor anderen, zeker voor het zorgpersoneel. Als we hen beter ondersteunen, doen we dat onrechtstreeks ook voor de patiënt. Enkel zo kunnen we de kwaliteit van onze zorg garanderen.”

“Ondersteunen doe ik vooral door te luisteren en door hen bij te staan in moeilijke dossiers, zoals nu bij de invoering van de IFIC-functie-classificatie. Dat nieuwe loonmodel moet je zien als een bordje gemengd. Voor de ene liggen daar betere dingen op dan voor de andere. Dat maakt het ingewikkeld.”

Daarom organiseert Marijke samen met haar collega Marc zitdagen. “Onze leden kunnen vrij binnenstappen met vragen. De dagen zitten bomvol, iedereen wil weten hoe de vork juist in de steel zit.”

De reacties zijn heel gemengd. “Voor jongere mensen is IFIC vaak voordeliger dan voor personeelsleden die al enkele jaren op de teller hebben. Die laatste groep is teleurgesteld. ‘Is dat de waardering die we krijgen voor onze inspanningen tijdens de coronacrisis?’, klinkt het. Ze zijn teleurgesteld dat ze er niet op vooruitgaan. Als je dan weet dat de zorg de laatste jaren enorm veel inspanningen heeft geleverd en het personeel nog harder moet werken door het grote personeelstekort, steekt dat. Daar lig ik ‘s nachts wakker van.”

Acht uur ‘s avonds. Tijdens de eerste lockdown was dat hét moment waarop heel wat Belgen vanuit hun deurgat applaudisseerden voor het zorgpersoneel. De appreciatie was groot toen de beelden van overvolle ziekenhuizen en overwerkte zorgpersoneelsleden in de kranten en op televisie kwamen. Vandaag, twee jaar later, blijft daar weinig van over. “Het personeelstekort in de ziekenhuizen is nijpend en de waardering voor de sector is laag”, vertelt Marijke Vindevoghel, vrijgestelde voor ACV Openbare Diensten in het UZ Gent.

Toen Marijke zo’n veertig jaar geleden afstudeerde als ziekenhuisverpleegkundige, zag het zorglandschap er totaal anders uit. “Je kan het je niet meer inbeelden, maar toen ik begon was er geen werk te vinden in de ziekenhuizen. Daarom heb ik eerst enkele jaren als opvoedster gewerkt bij mensen met een zware mentale beperking. Zes jaar later kon ik in het UZ Gent beginnen.”

Marijke sloot zich meteen aan bij ACV Openbare Diensten. “Daar heb ik nooit over getwijfeld. Ik denk echt dat ik een geboren militante ben. Dat klinkt misschien raar, maar ik heb altijd een sterk rechtvaardigheidsgevoel gehad. Toen ik nog maar net was begonnen in het UZ, hoorde ik van een collega dat ze geen verlof mocht nemen tijdens de grote vakantie. Ik zei haar: ‘Wij gaan hier niet weg tot dat geregeld is’”, vertelt Marijke trots. “We zijn naar huis gegaan met een regeling voor haar (lacht).”

Marijke Vindevoghel (59) is vrijgestelde voor ACV Openbare Diensten in het UZ Gent.

Zoveel keer zeiden mensen 'nee' tegen de loonnormwet via de petitie die ACV samen met het ABVV en ACLVB lanceerde. De petitie vraagt om de loonnormwet af te schaffen en pleit voor meer loon. Dankzij deze massale respons moet het Belgisch parlement debatteren over de omstreden wet.

87.390

ACV wil dat tijdens het debat volgende punten de revue passeren:

Meer vrijheid voor loononderhandelingen

Door de loonnorm van 0,4 procent zijn Belgische bedrijven en vakbonden erg beperkt om over loon te onderhandelen. Bedrijven die hun werknemers willen belonen voor het harde werk tijdens de pandemie, hangen vast aan die 0,4 procent. De loonnorm moet indicatief worden en niet werken met een maximumtarief.

Afschaffen van de loonnormwet

Voor ACV moet die loonnormwet verdwijnen. De wet wilde beletten dat de lonen niet sneller stijgen dan in de buurlanden, maar de berekening klopt niet. De wet verhindert vooral een eerlijke stijging van lonen. Het leven wordt duurder en de lonen stijgen niet mee. Privébedrijven mogen

dit jaar niet meer dan 0,4 procent opslag geven bovenop de normale indexatie. Voor loontrekkenden gelden dus grote beperkingen. Je mag bijvoorbeeld geen rekening houden met loonsubsidies van de overheid en met de taxshifts van de regering. Bovendien zijn Belgen productiever dan onze buurlanden. Ze verzetten meer werk en leveren meer op. Ook daar mag je geen rekening mee houden volgens de loonnormwet.

Slot

Naar de uitkomst van het debat kijkt ook ACV Openbare Diensten uit. Want de loonnormwet mag dan wel enkel gelden voor de privésector, toch is er een link met openbare diensten. De overheid volgt namelijk de loonevolutie van de privésector. De komende maanden blijven we dus stevig actievoeren rond dit thema. En op 20 juni volgt een nationale betoging. 🗳️

“Binnenkort start mijn eerste echte stage. Ik kijk ernaar uit om de theorie eindelijk in de praktijk toe te passen. Het liefst kom ik terecht in de interventiedienst van een lokale politiezone. Daar kom je met alle aspecten van de job in contact.”

Jef Van Broekhoven, in basisopleiding tot inspecteur op de PLOT politieschool in Genk

OP STAP ...

Elke maand trekken we door Vlaanderen, op zoek naar opvallende verhalen in de publieke sector.

VANDAAG: DE GROTE PAASEIERENRAAP IN PROVINCIEDOMEIN HUIZINGEN

Eieren verstoppen met de 'paashaas' van Huizingen

TEKST
Timothy Puype

FOTOGRAFIE
Dries Luyten

Ria en Hugo zijn vrijwilligers bij de Provincie Vlaams-Brabant. Meestal gidsen ze schoolgroepen in het Provinciedomein, vandaag helpen ze mee paaseitjes verstoppen. “Dat is leuk om te doen, hoor. Zoveel blijge gezichten. Wij gaan ervoor zorgen dat alles goed verloopt. We knippen stipt om tien uur het lint door, en bij het fluitsignaal komt iedereen terug en delen we de doosjes met chocolade-eitjes uit.”

Intussen is Lieven al bezig met de voorbereidingen voor de volgende groep. “Voor de kleuters hebben we ook twee gouden eieren verstoppt. Wie zo’n ei vindt, krijgt een extra

cadeau van de paashaas.” Dat de felgekleurde eieren nogal in het zicht liggen, maakt eigenlijk niet uit. “We mogen daar niet met een volwassen blik naar kijken. Kinderen beleven dat helemaal anders. En ook de ouders worden weer een beetje kind. Stiekem vinden die het ook leuk om mee te zoeken (lacht).” ☺

Het is de zaterdag voor Pasen, iets voor acht ‘s ochtends als we de parking van Provinciedomein Huizingen in Vlaams-Brabant oprijden. Over twee uur komen hier enkele honderden enthousiaste kinderen paaseieren zoeken tussen het groen en de bomen. Organisator **Lieven Decrick** laadt alle eieren in een elektrisch wagentje en neemt ons mee naar de plek waar het allemaal gaat gebeuren. “Naast de grote speeltuin ligt een stukje toegankelijk bos. Daar verstoppen we zo meteen 800 felgekleurde

plastic eieren. Op het einde van de zoektocht krijgt elk kindje een doosje met zes chocolade-eitjes mee naar huis. Het maakt niet uit of ze één of vijftig eieren hebben geraapt.”

Het tafereel herhaalt zich enkele keren vandaag. Om tien uur mogen de oudere kinderen zoeken. Daarna zijn nog enkele kleinere groepen kleuters aan de beurt. “Voor hen hebben we een afgesloten stukje van het park gereserveerd waar ze veilig kunnen lopen en zoeken. Dit organiseren vind ik fantastisch. Ik ben normaal veel bezig met de administratie in het domein, maar vandaag ben ik de hele dag buiten. Het is extra plezant als het zo’n mooi weer is als vandaag.”

Ons land telt 500.000 langdurig zieken. Velen willen niets liever dan terug aan de slag gaan. Jammer genoeg verloopt de re-integratie niet voor iedereen even vlot. Greetje Weckx (54) wilde te snel terugkeren. Ze aanvaardde haar beperkingen na haar nekwerveloperatie eerst niet waardoor ze in een diep dal van burn-out en depressie terechtkwam. Nu werkt ze met de re-integratiecoach en via dagtherapie aan een rustige maar zekere terugkeer. “Ik kijk ernaar uit, maar start pas wanneer ik er helemaal klaar voor ben.”

Het begon allemaal met onverklaarbare pijn aan de rechterarm. Sessies bij de kinesist hielpen niet dus trok ze naar de huisarts. Die merkte slijtage aan de nekwerfels op. Toen de pijnkliniek geen verbetering bracht, bleef opereren over als laatste optie. “Het was een zware ingreep waarbij de halswerfels uit elkaar werden gehaald en nadien teruggeplaatst. Ik zou zes weken niet kunnen werken, volgens mijn artsen. Maar dat werden snel acht weken revalidatie, gevolgd door een deeltijdse heropstart. Dat was voor mij een domper.”

Tegen het advies van haar dokters in ging Greetje daarna terug deeltijds aan de slag. “Ik wilde mij heel graag terug deel van de maatschappij voelen en mijn collega’s helpen. Het was heel druk en we waren al onderbemand. De dagen dat ik niet werkte, moest ik echt bekomen. En toch overtuigde ik mijn artsen om meer te werken. Ik kon moeilijk aanvaarden dat ik minder aankon en voor het eerst voelde ik dat de leeftijd me parten begon te spelen. Ik putte mezelf fysiek en mentaal zo hard uit dat ik uiteindelijk heel diep ben gevallen.”

Een burn-out en depressie waren het gevolg. Haar omgeving greep in en ook de huisarts schreef haar meteen een verplichte pauze van zes maanden voor. Al die tijd is ze wel met de re-integratiecoach in contact gebleven. “Ik heb daar veel aan gehad en nu nog steeds.”

Hoewel ze heel graag terug aan de slag wil, beseft ze dat ze tijd nodig heeft. En misschien een aangepaste job. “Ik kan niet meer hetzelfde als daarvoor, en in het verleden spraken we al eens over de mogelijkheid om coach van nieuwkomers te zijn. Mensen wegwijs maken deed ik ervoor ook al. Zo’n rol zou ik fijn vinden want zo kan ik mijn ervaring doorgeven. Het gevoel te kunnen bijdragen, is belangrijk bij een herstel. Een aangepaste job kan een win-win betekenen voor zowel mezelf als mijn werkgever. Op voorwaarde dat het uiteraard mijn collega’s niet overbelast.”

“HET GEVOEL TE KUNNEN BIJDRAGEN, IS BELANGRIJK BIJ EEN HERSTEL.”

TEKST
Sam Paret

FOTOGRAFIE
Anton Coene

Waar Greetje zich wel zorgen over maakt, zijn de financiële implicaties. Sinds enkele jaren is ze alleenstaande mama van een studerende zoon. “Als ik terugval op 80 procent van mijn inkomen kom ik moeilijk rond, en ik wil mijn zoon geen kansen ontnemen. Mijn hele leven lang heb ik gewerkt en bijgedragen aan de maatschappij. Financiële zorgen zouden niet tot verkeerde beslissingen mogen leiden. Dat het ACV pleit voor een re-integratiefonds waarbij dat verlies aan loon wordt bijgepast, zal veel mensen zoals ik zorgen besparen en helpen bij hun re-integratie.”

Joris Lermytte, stafmedewerker pensioenen en Openbare Diensten ACV: “Dat re-integratiefonds is één van de tien standpunten die volgens ons afgestemd moeten worden op de pensioenwetgeving. 14 procent van het jaarlijks aantal pensioneringen komt door lichamelijke ongeschiktheid en een belangrijk aandeel daarvan is het rechtstreekse gevolg van psychosociaal lijden op het werk. Daarom willen we dat preventie op de eerste plaats komt. Dat hoge cijfer kost de maatschappij handenvol geld. Volgens ons kan dat beter geïnvesteerd worden in een goed begeleid traject van re-integratie met aandacht voor een aangepaste of andere job met compensatie voor werkgever en werknemer. Situaties zoals die van Greetje tonen hoe belangrijk aangepaste re-integratie is. Niet alleen voor de eigenwaarde van de persoon zelf, maar zeker ook voor de maatschappij. Vandaar dat re-integratie voor ons een recht moet worden. Enkel en alleen wanneer dat niet meer mogelijk is, is pensionering een laatste vorm van bescherming. En daarbij pleiten wij voor een behoud van 60 procent van het loon.” ~

27 mei 2021

Een jaar geleden riepen we op om het burgerinitiatief te ondertekenen dat de tijdelijke opheffing van de covidpatenten op de agenda van de Europese Commissie wil zetten. Die opheffing is nog toekomstmuziek, maar de ondertekening van de petitie blijft nodig, aldus Mia Vandenberghe van WSM.

De tijdelijke opheffing van patenten blijft een onderwerp van politieke discussie. Het Europees Parlement is voor, aldus een resolutie van juni 2021, de Europese Commissie is tegen. In maart van dit jaar kwam het nieuws naar buiten dat onderhandelaars van de EU, de VS, Zuid-Afrika en India

een voorlopig akkoord zouden hebben bereikt hierover. Goed nieuws, zo lijkt het, maar Mia Vandenberghe nuanceert meteen het hoera-gevoel. "Dit voorstel heeft alleen betrekking op vaccins, niet op behandelingen of tests en het beperkt zich tot een tijdelijke opheffing van patenten. Geen woord over het delen van informatie, essentieel om de productie op te schalen. Bovendien zou het China en India uitsluiten en dat zijn net de landen met de meeste ervaring in de productie van vaccins. Dit is dus geen serieuze oplossing om de lage vaccinatiegraad in lage-inkomenslanden een boost te geven."

Ook het vaccinatieprogramma COVAX van de VN schiet zijn

doel voorbij. "Westerse landen, de sponsors van COVAX, hebben de voorbije jaren voorrang gegeven aan de vaccinatie van de eigen bevolking. Daardoor viel het opzet van COVAX in het water en werd het niet meer dan een te kleinschalig liefdadigheidsinitiatief. En liefdadigheid is nooit dé oplossing", vindt Mia.

WSM en de partners van het Europese burgerinitiatief – waaronder ACV – pleiten voor structurele oplossingen. "Corona is een blijver, dus is het belangrijk om wereldwijd lokale capaciteit op te bouwen om vaccins, behandelingen, beschermingsmiddelen ... zelf te produceren. Om de pandemie te overwinnen, moeten we daar veel meer in investeren. Op mondiaal niveau, zonder winstbejag en met aandacht voor alle factoren die onze gezondheid bepalen. De pandemie heeft de ongelijkheid tussen arm en rijk, zowel tussen als binnen landen, verergerd. Landen met een sterke sociale bescherming boden de pandemie beter het hoofd, zagen we. Sterk investeren in sociale bescherming overall ter wereld is dus de beste buffer tegen volgende (gezondheids)crisissen."

Tot augustus kan je de Europese petitie nog ondertekenen op noprofitonpandemic.eu/nl/

© Elise Vandeplancke

MEER RECHTEN VOOR JE RUG

Het ACV richtte dit jaar op 28 april – de Werelddag voor Veiligheid en Gezondheid op het Werk – de schijnwerpers op de problematiek van de musculoskeletale aandoeningen. MSA is een verzamelterm voor problemen die te maken hebben met overbelasting van spieren en gewrichten.

Voorbeelden zijn lage rugpijn, nekpijn, artritis ... Aandoeningen waar zo goed als elke werknemer vroeg of laat mee te maken krijgt. Maar liefst 62 procent van de Belgische werknemers had het afgelopen jaar last van een MSA. Deze aandoeningen staan dan ook in de top 10 van de meest gerapporteerde chronische klachten!

De cijfers liggen dus schrikbarend hoog en erger: dat is al jarenlang het geval, met alle gevolgen van dien. Het ACV wil MSA bestrijden op verschillende fronten.

We ijveren voor:

- Een versterkte welzijnswetgeving om werknemers beter te beschermen.
- Flankerende maatregelen en beleidsinitiatieven: MSA moet dringend als beroepsziekte erkend worden.
- Preventie: via werknemersinspraak en preventieve maatregelen moet er op elke werkvloer aandacht zijn voor de risico's op en voor preventie van MSA.
- Een aanpak van het kernprobleem: inzetten op werkbaar jobs en de organisatie van ziekmakende arbeid verhinderen.

ALS DE VOS DE PASSIE PREEKT

1075
TOD

Ook amper bekomen van verbazing toen u vernam dat de huidige regering een rijkentaks op tafel legt? Toch staat het er: maar liefst vijf van de zeven partijen in de federale regering zijn voorstander van een taks die de allerrijksten of bedrijven met woekerwinsten belast. Ongelooflijk. Nadat proletariërs en ook wel studenten aller landen decennialang tevergeefs de slogan 'Haal het geld waar het zit' scandeerden, heeft een virus uit Wuhan en een uit Moskou ervoor gezorgd dat hun bede vandaag gehoord wordt.

Eindelijk zult u zeggen. Terecht dat u zich deze opmerking permiteert, want u zult ondertussen het gevoel hebben dat er aan u, als kale kip, niets meer te plukken valt. Men probeert nog wel hoor: ambtenarenpensioenen omlaag krijgen, bijvoorbeeld. Die zijn gemiddeld nog altijd iets hoger dan de gemiddelde kost van een kamer in een woonzorgcentrum, dus daar valt nog winst te boeken bij deze regering.

Alle gekheid op een stokje - om nog even bij de kip met de gouden eieren te blijven: de vraag is waar het geld echt zit en hoe het daar weg te halen. Want als zelfs opgejaagde Russen er nog altijd in slagen hun geld te versassen, hoe kan een kloeke (altijd weer die beeldspraak ...) minister van Financiën er dan in slagen om het bij de rijkste Belgen weg te halen?

Enfin, 1 mei ligt ondertussen alweer achter ons en ik vrees dat we dat ene kippenvelmomentje (sorry) alweer achter ons kunnen laten.